

Åbent brev til Folketinget og Regeringen.

22. oktober 2023

Fra Hanne og Niels Refslund - og en kreds af borgere i Ballum, Sønderjylland

Beskyt Danmarks enestående "forhave" ! NEJ TAK til gigantvindmøller ved Vadehavet

Vi - borgere på Ballumegnen - appellerer indtrængende til regeringen og Folketinget om at skrinlægge enhver planlægning med sigte på at etablere gigantiske vindmøller ved den Syd- og Sønderjyske vadehavskyst. Vi beder regeringen og Folketinget om at beskytte Vadehavet og dets kystnære områder mod overgreb. – Hvorfor ?

Stå ved de eksisterende forpligtelser til at beskytte vadehavsområdets naturværdier.

Vadehavet er Danmarks største og mest magiske naturområde – med dybdtgående betydning både nationalt og internationalt – for både mennesker og dyr. Det er et faktum og ikke et synspunkt blandt mange mulige. Verdenssamfundet har for længst indset dette (Vadehavet er UNESCO-Verdensarv) og EU har indset dette (Beskyttelse af Natura 2000 & Ramsar-områder). Danmark har også selv erkendt Vadehavets særlige naturværdier og pålagt sig selv at beskytte vadehavsområdet (Nationalpark Vadehavet). Dette understøtter Danmark yderligere ved sin aktive deltagelse i det trilaterale Vadehavssamarbejde (Danmark, Tyskland, Holland). Naturen er grænseoverskridende. Derfor kræver den både national og international årvågenhed og beskyttelse.

Den grønne omstilling er nødvendig – men ikke uden konkret omtanke

Kun få vil benægte vigtigheden af at Danmark fortsat bestræber sig på at gå i front for at fremme en grøn omstilling af vores samfund, dvs. et samfund, som reducerer og helst undgår skadevirkninger på klimaet og naturmiljøet. Det offentlige Danmark har derfor gennem årtier på mange måder understøttet udviklingen af såkaldt grønne teknologier, herunder vindkraft og solceller. Særligt vindkraften har for længst udviklet sig til en indflydelsesrig storindustri, som gør sig stærkt gældende på verdensmarkedet. Men netop derfor, må vindkraftbranchen nu indse, at de samfundsmæssige strukturer, som tidligere i høj grad havde karakter af et generøst "tag-selv-bord" for branchen, nu må indordnes i et reguleret samfunds krav om tværgående hensyn og afbalancering. Og - stærkt beklageligt - synes både regeringen og Folketingets flertal at have glemt hensynet til umistelige naturværdier, da Folketinget iværksatte de igangværende forundersøgelser til et nyt testcenter for gigantiske havvindmøller. I stedet satte man "ræven til at vogte gæs", idet branchens dominerende aktører blev sat i spidsen for processen. Kodeord for screeningen har været "megen vind" henholdsvis "tyndt befolket". Dermed var allerede udgangspunktet uden den nødvendige omtanke - en nuanceløs katastrofe.

Den syd- og sønderjyske "baghave" trækker allerede en enorm grøn indsats

Undertiden har man hørt også grønne forkæmpere argumentere imod vindmøller, når det drejede sig om en placering tæt på "egen baghave". Rimeligt eller mindre rimeligt, afhængigt af den konkrete situation. Men i de kystnære områder i Sønderjylland kan man generelt sige "hus forbi" til denne form for selvgede hensyn. Baglandet i landsdelen er allerede nu spækket med store vindmøllekoncentrationer og med vidtstrakte solcellearealer. Og mere er på vej – vel at mærke i et dialogisk samspil mellem beboere og

kommunale myndigheder. Det ville også på denne baggrund være udtryk for hensynsløs magtudøvelse at placere nye gigantiske test-vindmøller op langs vadehavskysten.

Hvorfor må gigantiske vindmøller langs Vadehavet afvises på det kraftigste ?

De forventede nye generationer af havvindmøller vil være mere end dobbelt så store som de i dag største vindmøller – ca 450 meter i højden i stedet for godt 200 m. Der er med andre ord tale om en helt ny skala og dermed om helt nye pres på natur, miljø, biodiversitet. Af gode grunde kender ingen alle de konsekvenser, som kan komme på tale. Derfor udtaler et forsigtighedsprincip også her sin stilfærdige, indtrængende opfordring til dybtgående omtanke og tilbageholdenhed. Men adskillige særdeles negative konsekvenser kan forudsiges med fuldkommen sikkerhed:

- Et enormt og enestående internationalt økosystem og biodiversitetsområde bliver "koloniseret"
- Kampen om "plads" vil uvægerligt blive intensiveret, når vindindustrien maser sig på
- Der vil blive tale om en markant visuel forurening
- Der vil blive tale om støjforurening på nye, ukendte niveauer
- Der vil blive tale om lysforurening fra såvel vindmøller som lysende advarselstårne
- En konsekvens heraf vil være tabet af sort natte-/stjernehimme (dark sky)
- Der vil blive tale om voldsomme infrastrukturelle anlægsarbejder og varige naturskader, blandt andet i form af støbning af enorme betonfundamenter, både horisontalt og vertikalt
- 1000-årige kulturlandskaber og velbevarede, levende landsbymiljøer vil blive presset
- Endog den helt unikke "sort sol" - en oplevelse elsket af mange tilrejsende i området - kan blive negativt påvirket.

Hvad er så løsningen ?

Der findes andre løsninger. - Udenrigsminister Lars Løkke har bebrejdet kritikere, at de ikke har villet pege på alternativer. Vi vil gerne pege på alternativer, som bør undersøges nærmere og vurderes nuanceret:

- Militærområder i det vestlige Midtjylland, som Oksbøl og/eller Borris
- Andre midt-vestjyske lokaliteter med gunstige vindforhold og dårligt boniterede landbrugsjorder og/eller arealer med belastninger fra tidligere industrielle anvendelser
- Eventuelle hensynsfulde udvidelser af det nuværende vindmølle-testområde i Østerild
- Lokaliteter i Vesterhavet – eller andre havlokaliteter – hvor gigantmøllerne forventes opstillet.

De allerbedste testvilkår vil principielt være at finde der, hvor gigantmøllerne skal opstilles. Det vil sige testning til havs under vilkår, som i skala 1 : 1 svarer til den varige lokalisering i fuld driftsmæssig operation. Seriøse beregninger baseret på off-shore erfaringer viser, at der kun er små økonomiske forskelle på at etablere testfaciliteter på land henholdsvis til havs for gigant-havvindmøller.

Nej tak til gigantvindmøller ved Vadehavet.

Vindmølleindustrien er forlængst blevet en moden industri, som må og kan bære sine egne omkostninger, indenfor rammerne af de offentlige krav og reguleringer. Det ville være kærkomment at opleve en dygtig og fremgangsrig industri påtage sig et nuanceret og helhedsorienteret ansvar for sin del af den grønne omstilling.

Bilag A) og Bilag B)

Bilag:

- A) Visualisering af gigantmøller i Ballum Enge (Link samt henvisning til Jyske-Vestkysten)
- B) Sammenlignende beregning af omkostninger (Cost comparison) ved etablering af vindmølle-testsites på land hhv. på havet, udarbejdet af specialist indenfor olie-, gas- og vindindustrien. Analysen er baseret på de anførte kildeangivelser.

Henvendelsen tilsendes følgende adressater:

- C) Folketingets medlemmer,
 - Udvalget for klima, energi og forsyning
 - Udvalget for landdistrikter
- D) Statsministeren
- E) Ministeren for klima-, energi og forsyning
- F) Kirkeministeren (Minister for landdistrikter)
- G) Kommunalpolitikere i de 4 sønderjyske kommuner
- H) Regionale MF'ere (Syd- og Sønderjylland)
- I) Store virksomheder i vindmølleindustrien:
 - Green Power Denmark
 - Vestas
 - Siemens Gamesa
- J) Nationalpark Vadehavet
- K) Realdania
- L) Mærsk Fonden
- M) Nordea Fonden
- N) Aage V. Jensens Fond
- O) Danmarks Naturfredningsforening
- P) Pressen, herunder:
 - Jyske Vestkysten
 - Jyllandsposten
 - Politiken
 - Information
 - Børsen
 - Weekendavisen
 - DR
 - TV2